

Jačajmo se!

Na sednici zбора župskih načelnika i načelnica, koja se je održala dne 7. decembra 1931. god. u Beogradu, bio je odobren i primljen program rada za u buduće i minimalni program za 1931. godinu, koji je izradio savezni tehnički odbor. U programu rada podalo je savezno načelništvo određene smernice rada uopšte i time označilo telesno-uzgojni deo sokolskog rada u pravcu, koji mu se čini najprikladniji i za Sokolstvo najkorisniji. Minimalni program pak obuhvata zahtev načelništva SKJ za pojedina sokolska društva, naime, da se izradi bar najmanje ona osnova iz celokupnog telovežbačkog gradiva, koja je propisana za odnosnu godinu. To je također važno i za vas, naraštajci i naraštajke, koji ma vam je kao i za druge kategorije vežbaćeg članstva određen rad u minimalnom programu te ste dužni, da taj rad i izvršite. Župe moraju prema minimalnom programu da u toku ove godine prirede takmičenja također i za naraštaj.

Muški naraštaj takmiči u višem i nižem odeljenju i to: 1. u prostim vežbama muškog naraštaja za slet u Pragu 1932., 2. na preči, 3. u

Lep sloj na rukama na karikama u njihu

preskocima preko kože ili konja, 4. u lakoj atletici. Takmičenjima učestvuju samo oni naraštajci, koji su navršili 15. godinu. Za redovito vežbanje i takmičenje u godini 1931. propisana je također i igra odbojka; radi ove pak ne sme da trpi druga redovita telovežba. Odbojku mora da vežba sav naraštaj, a ne samo dobri igrači.

Ženski naraštaj takmiči isto tako u višem i nižem odele-nju i to: 1. u prostim vežbama ženskog naraštaja za slet u Pragu 1932., 2. na konju u dužinu — vežbe ravnotežja u dvoje, 3. na karikama, 4. u lakoj atletici. Osim toga takmiči još i u odbojci.

Takmičarska vrsta sastoji se od četiri takmičara te jednoga ili dvojice zamenika. Takmičar, koji pri oceni u prostoju vežbi dobije manje od 60%, t. j. 6 od 10 postizivih tačaka, gubi ocenu za sve druge grane, iako bi u njima postigao najbolje uspehe.

Za takmičenja u lakoj atletici određene su za muški naraštaj sledeće grane: trčanje na 100 m, bacanje kugle (5 kg) i skok u vis. Za ženski naraštaj propisano je: trčanje na 60 m, bacanje kugle (25 kg) i skok u vis.

U programu sokolskog rada obrađeno je i poglavlje o plivanju, kod čega ima da vredi princip, da svaki pripadnik SKJ treba da zna plivati i da gaji plivanje radi svoga zdravlja. Također još i izleti, taborenje i letovanje uvršteno je u program našega rada u budućnosti.

Pri takmičenjima za muški i ženski naraštaj dobivaju diplome oni takmičari, odnosno takmičarke, koji postignu bar 27 tačaka, vrste pak 108 tačaka.

Sve vežbe za takmičenja sa odnosnim uputama objavljene su u prvom i drugom ovogodišnjem broju »Sokola«, lista prednjaštva SKJ, odnosno objaviće se još u narednom broju.

Iz svega navedenoga vidimo, da u ovoj godini čeka također i naš naraštaj obilan rad. Toga rada pak ne sme nijedan naraštajac da se plaši, naprotiv treba da ga se sa oduševljenjem i voljom prihvati. Samo pravim i istinskim radom možemo da sledimo sokolsko geslo: Jačajmo se! I na veličanstvenom svesokolskom sletu u Pragu naredne godine treba i mora da također i jugoslovenski sokolski naraštaj dokaže, da je zaista radio.

Sokolići, jačajmo se!

Težnja, put i cilj sokolske misli.

Sokolima mora biti jasna i razumljiva sokolska misao, da uzmognu stupati njezinim ocrtanim putem, ne skrećući ni levo ni desno. U prvom redu moraju znati za njezine temeljne ideje, koje su podloga celokupnom sokolskom nacionalnom radu, naime: **za čime ona teži, kamo nas vodi i koji je njezin konačni cilj**, a istom tada — kada se zna ovo — mogu se birati sretstva, s kojima postepeno, uz neprekidan i požrtvovan rad, dolazimo do njenog ostvarenja za opće dobro naroda i države. Jer tko toga ne zna, ne može svesno i savesno delovati na sokolskom polju rada, u duhu telesnog, duševnog i moralnog narodnog odgoja i usavršavanja. Ima i u našim redovima braće, koja slabo, površno ili nikako ne razume sokolski rad i, koji, učinivši samo nešto prividna, utvaraju se kao da su bogzna što učinili. Kad bi sakupili i proučili sve ono, čime se uobražavaju da su požrtvovni i nesebični sokolski radnici, videli bi, da sve zajedno nije niti pravi uvod u sokolski rad. Jer raditi sokolski, znači posvetiti se iskreno, s ljubavlju i nesebično sokolskoj stvari: mišlju i delom, bez pomisli na ličnu korist i slavu.

Sokolska ideja teži za telesnim, duševnim i moralnim odgojem pojedinca i naroda, razvijajući u njemu nacionalnu svest, kako bi s ljubavlju, istinom i pravdom uz požrtvovan rad došao do potpune slobode i samostalnosti, usposobljen za stvaranje lepšeg i boljeg života u sadašnjosti i u budućnosti. Nadalje, kako bi se uvek osećao sposoban i pripravan da sačuva svoju slobodu i državnu samostalnost, težeći uvek napred i na više do najveće mogućnosti savršenstva. To će se postići ako pojedinac i narod spozna i vidi: **da je put k istini dobroti, ljubavi i pravednosti pred svakim otvoren, ali pre svega treba poželeti cilja, i odabrati podesna sretstva, koja će usrećavati naše mišljenje mirom, jer mir misli uspešno rada, da se postigne mir duše, koji ne može više ništa pomutiti. A u nepomučenom miru duše može se već razmatrati i rasuđivati o suštini stvari!**

Sokolska misao kao nepresahljivi izvor sreće, istine i plemenitosti, iz kojega naša duša crpi mistički balzam i tajanstvenu snagu za podizanje nacionalne svesti, bratske ljubavi i nesebične požrtvovnosti, koja će plesti venac slave za okrunjenje moći slovenske duše, vodi nas svetlim putem kroz borbe, radosti i slavu od ravnodušnosti k poletu i pobedi, iz tmine i ropstva k svetlosti i slobodi, iz mrtvila k životu — životu borbenom, moralnom i junačkom, koji će probuditi, osvetiti i zagrejati sačuvane sile u našem narodu i pretopiti ih u jednu jedinstvenu sokolsku silu, koja će uvek biti budni čuvar slovenskog sveta — nosioc i širitelj slovenske uzajamnosti i moći.

Konačni cilj sokolske misli još je daleko, on je skoro nedostiživ, kao što je nedostiživo potpuno savršenstvo čoveka i naroda za kojim težimo. Ipak, držeći se zakona večnog kretanja, i osećajući se nezadovoljnim s postignutim, nastojimo ostvariti konačni cilj i postignuti savršenstvo ukoliko je to moguće. Težimo napred i zato, jer znamo da je u Sokolstvu neiscrpiva moć i večni život — život pun snage, poleta i odlučnosti, koji obarajući zapreke, smelo kroči dalje da dovede Slovence u bratsko kolo slobode nad kojom će bdeti: istina, ljubav i pravda. Sokolstvo stvara idealne ljude, oplemenjuje ih i usavršava u telesnom, duševnom i moralnom pogledu. A takvih ljudi s jakom voljom, nepokolebivim i širokim duševnim horizontom treba nam, ako hoćemo da stvorimo bolji život i lepšu budućnost. Ali kader takvih ljudi možemo stvoriti samo od mladih, jer se idealizam prima u mladosti — teško je postati idealista u muževnoj dobi, jer se mora odreći prijašnjeg načina življenja i mišljenja, a to je vrlo teško. I radi toga moramo posvetiti najviše pažnje mladima i odgojiti ih u pravom sokolskom duhu, da budu sposobni putem Sokolstva probuditi moći slovenske duše za novo, veliko i važno delo — za preporod čovečanstva.

Na tom putu, u pravcu i pod okriljem istine, ljubavi i pravde, stvarajući snažna, plemenita, zdrava i lepa pokolenja, koja će umeti i moći izvršiti glavni, ali ne i konačni zadatak i cilj sokolske misli — moramo ustrajati. U glavnom će naša bliža pokolenja izvršiti sokolski program. Kada to učine, kada Sloveni budu duševno ujedinjeni i kad se izbriše trag umetnim granicama, koje rastavljaju i dele slovenska plemena i narode, tada ćemo izvoještiti tek pravo i potpuno sretstvo pomoću kojeg ćemo unositi i širiti u čovečanstvu svetionik preporoda, uskrsnuća; novog, lepšeg i moralnijeg života.

To, za čime sokolska misao teži, kamo nas vodi i koji je njezin konačni cilj, osećali su i videli i nekoji naši predi, ali ostvariti je nisu mogli, jer nije bilo zato uslova i nedostajala su sretstva. S osnivanjem Sokolstva br. dr. Miroslav Tyrš točno je opredelio tu ideju, koja je postala opće slovenska. Tyrš je pokazao put i način, kojim postizavamo sretstva za njeno ostvarenje i dao joj narodno ime »Sokolstvo«! Braća Sokoli su je počeli prvi tumačiti narodu i širiti među Slovenima, boreći se s raznim neprijateljima Slovenstva — i protiv kratkovidnih, sebičnih i nesvesnih sinova svoga naroda, koji su puzali pred vekovnim dušmanima našega naroda, dušmanima njezgovog oslobođenja i ujedinjenja.

U toj je borbi palo na hiljade i hiljade Sokolova, vršeći svoju svetu nacionalnu dužnost. Na hiljade je majki i sestara suzama boli i ponosa natapalo grobove svojih hranitelja i zaštitnika, kojima je okrutna tuđinska ruka ugasila život, jer su odvažno ustajali na branik svojeg potlačenog i napačenog naroda. Zato, Sokolići, moramo im biti zahvalni i uvek s poštovanjem i svetošću u duši i srcu pristupati k njihovim grobovima i klanjati se njihovim ostacima, na kojima je sagrađena naša sloboda i jedinstvo. Oni su pali i umrli da uzmognemo mi ustati i slobodni živeti. Zato živimo sokolskim životom, a duh će njihov blagoslivljajući nas bdeti nad nama!

Krasna si, prirodu, po zimi!

Trud za izpopolnitev človeške družbe.

(Iz češčine prevedla T. S.)

Učitelj Černý je bil eden tistih, ki ljubijo svoj poklic. Zmerom je prihajal v razred z nasmehom na obrazu in le redkokdaj se je razjezil. Zato so ga imeli otroci radi in so se tudi pridno učili. Med njimi in njihovim učiteljem se je razvil lep, prijateljski odnos. Vse so mu povedali, nobene skrivnosti niso imeli pred njim in on je lahko vzgojno vplival nanje tudi v zasebnih razgovorih, jih seznanjal s stvarmi, ki niso bile v učnem načrtu, in jim tako živil duševno obzorje.

Nekoč je prišel k njemu Veno Korenar, najstarejši učenec v razredu. Veno je bil velik dečko, ki čisto ni vedel, kam bi s svojimi dolgimi rokami in nogami. Mnogo je čital in šolska knjižnica mu je postala kmalu premajhna. In ker je učitelj videl, kako rad čita, mu je začel posojati po strogem razboru knjige iz lastne knjižnice in pri tem je ostalo tudi še pozneje, ko se je Veno učil že obrti v mestu, kamor se je vsak dan vozil s kolesom. Često sta se o štivu tudi razgovarjala. Veno je izpraševal o vsem, česar ni razumel, pripovedoval, kaj mu je ugajalo in s čim ni bil zadovoljen. Gospod učitelj pa ga je s primernimi vprašanji vodil h globljemu razumevanju knjig, k iskanju nazorov, ki jih je pisatelj s svojim delom hotel povedati, skratka, učil ga je, iskati pravega smisla knjig. Dostikrat pa je pripovedoval fantu tudi kaj o likovni umetnosti in Veno je ob pogledu na reprodukcije slik in kipov kar usta odpiral. »Gospod, tole znati, se pa že nekaj pravi,« je govoril z razumevanjem.

Nekoč si je prišel menjat knjigo prav tedaj, ko je učitelj pregledoval umetnostno zgodovino. »No, Veno, ali hočeš pogledati?« — »Seveda!« In sklonil se je k slikam in zapičil vanje svoje oči. Na eni si je izdiral fantek trn iz noge. »Ta je lepa! Pa ta! Kakšen kip je pa to, gospod učitelj?« »To je metalec diska,« mu je odgovoril učitelj. Pred dvatisoč pet sto leti ga je napravil grški kipar Myron.

»To je čudovito! Kaj so imeli ljudje tedaj res tako lepo razvita telesa?«

»Seveda, saj brez vzora kipar ne bi bil mogel dela napraviti.«

»Kako je to mogoče? Mi se jim pač ne moremo primerjati.«

»Vidiš, Veno, to je tako. Grki so bili majhen narod in so imeli dosti sovražnikov. Zato so potrebovali zdravih in močnih ljudi, ki bi mogli državo v bojih ohraniti. Zato so v veliki meri gojili telovadbo. Otroci so telovadili v šolah, imenovanih »palestre,« starejši pa v gimnazijah, ki se pa seveda niso ujemale z današnjimi šolami tega imena. Urili so se v teku, skakanju, metanju diska in kopja, v tekmovalnih vajah, rokoborbi in vožnji z dvema ali štirimi konji. Smoter pa jim ni bil samo v telesni moči, kakor sem že rekel. Na slikah vidiš, da je njih namen uspel tudi v drugem oziru. Njihova telesa so se odlikovala po pravi krasoti in čudovitem skladu vsega mišičevja. Tudi mi hočemo imeti danes krepke in zdrave ljudi, zato imamo telovadna društva. Spoznali smo pomen latinskega pregovora »v zdravem telesu zdrav duh.«

»Viškov Karel, ki se z menoj uči, pa hodi, gospod učitelj, k Sokolu in zadnjič mi je pripovedoval, da jim pred telovadbo vselej neki Sokol (rečejo mu vaditelj) o kaki stvari razlaga; poučuje jih, kako se morajo vesti, drug drugemu pomagati in biti dobri. Tega pač Grki niso delali.«

»Seveda, Veno, oni so posvečali vso skrb samo telesu. Mi, ljudje dvajsetega stoletja, pa gremo dalje. Istočasno s telesom hočemo vzgojiti tudi duha. Zato imajo naraščajniki pred telovadbo vaditeljeva predavanja. Kaj velja, če človek dobro telovadi na orodju in ima mišice kakor kamen, pri tem pa ne ravna lepo s svojim bližnjim, je neznačajan in sebičen ter se ne

zna nič premagati in nič žrtvovati. Manjka mu izobrazba duha in srca. Tudi mi smo majhen narod in zato moramo delati na to, da bi se čim bolj odlikovali s svojimi duševnimi lastnostmi. Čim manj nas je po številu, tem več moramo imeti v svojih vrstah poedincev, kolikor mogoče popolnih v obeh smereh, takih, ki so pripravljene, delati za obči blagor, to se pravi, za ves narod, takih, ki se znajo žrtvovati za njegov obstoj in razvoj, v dobi miru pa pridobiti mu zmag na duhovnem področju. Naše prvo telovadno društvo je vzniklo v dobi težkega narodnega pritiska. Nekaterih se je že lotevala malodušnost. Tedaj pa sta se zavedala dva moža, Tyrš in Fügner, da je ves duševni sestav odvisen od telesne sile. Vedela sta, da ima telesno močan človek pogum, boriti se za idejo. Ustanovila sta Sokola in njiju nazori so se izkazali za dobre. Vsi tisti, ki so vodili narod v boj proti tlačanstvu in robstvu, so bili učenci njiju idej. Sokol živi še vedno po njihovih navodilih. Vzgaja ljudi zdrave na telesu in duši, uči jih požrtvovalnosti, ljubezni, bratstva. Š tem hoče približati narod idealu popolnosti. (Približati, rečem, kajti ideal je nedosegljiv). Če bo vsak narod svoja stremljenja tako usmeril in smotreno deloval za njih uresničenje, se bo vsa človeška družba izboljšala in se izpopolnila. Stremljenje je tu in jaz sem vesel, da naš narod pri tem ni zadnji. Plemeniti trud jasno priča o njega vrednosti. Iz srca želim, da bi po tej poti prišel na zemljo svetovni mir.«

Veno je napeto poslušal. »Torej tako je to. Jaz sem pa mislil, da je vse samo parada. Všeč so mi bile rdeče srajce in telovadba. Nihče mi še do danes ni rekel, da je vse to samo sredstvo k tako velikemu smotru.«

»Da, da, saj so tudi taki, ki mislijo, da je telovadba in pravica, obleči sokolski kroj, vse, kar daje Sokol svojim članom. Ti se pač ne zavedajo duha sokolske organizacije.«

»Gospod učitelj, jaz hočem tudi postati Sokol.«

»Prav, Veno, bodi tudi ti eden tistih, ki se trudijo za izpopolnjevanje človeške družbe, za lepšo bodočnost vsega človeštva.«

Kakor prej je zrl metalec diska v točko, kamor je hotel zagnati svoj disk, in fantek je še zmerom vlekel trn iz noge. Sta mar prisluškovala pogovoru, ki sta ga sama zanetila?

Srečni smučari!

Brat T. G. Masaryk, počasni doktor Univerziteta Kralja Aleksandra I. u Ljubljani.

Dne 31. januara o. g. izvršena je svečana promocija T. G. Masaryka za počasnog doktora filozofskog fakulteta na Univerzitetu Kralja Aleksandra I. u Ljubljani. Ova najviša akademska čast i odlikovanje, koje može da poda jedan univerzitet podeljeno je T. G. Masaryku radi njegovih nebrojenih zasluga učinjenih jugoslovenskom narodu, naročito za vreme rata u sudbonosnoj i nadčovečnoj zajedničkoj borbi za slobodu i nezavisnost slovenskih naroda.

Ovom prigodom I. zam. starešine Saveza brat E. Gangl, u ime Sokola kraljevine Jugoslavije, uputio je u Prag ovu čestitku:

Brat
prezident Masaryk

P r a h a.

Prigodom današnje promocije za počasnog doktora ljubljanskog Univerziteta, prinašam u ime jugoslovenskog Sokolstva iskrene čestitke sa željom za dug život i uz uverenje najodanijeg poštovanja. Na zdar!

Gangl.

Pouk o štednji.

U nekim državama pojedine štedionice poduzimale su jedno ili drugo, kako bi u školskoj omladini podigli smisao za štednju. Svima tima pak prednjači Engleska, gde su štedionice u vezi sa omladinskim organizacijama osnovale posebne »school-penny-banks«. U Engleskoj su u tom pogledu tako daleko, da će kroz kratko vreme u službenu naukovnu osnovu uvesti pouk o štednji. Naročito je razvijen smisao za štednju otkada su ustanovljene školske štedionice. Ništa manje od 16.000 ovakovih društava podigao je u zadnjih deset godina National Savings Comitee, koji stoji u tesnoj vezi sa vladom i drži se načela, da je štednja jedini pomagač, koji može da popravi finansijsko i gospodarsko stanje, kako bi se ponovo uspostavile predratne prilike. Učiteljski savezi u Engleskoj u tom pogledu najaktivnije sudeluju. Omogućili su učenicima da se dopisuju sa američkim drugovima, kako bi se dao izraditi najbolji štedionički sustav. Pa i do sveučilišta dopire ovaj smisao štednje. Na Kraljičinom Koležu (Queen College) u Oxfordu dacima se prigodom nekih svečanosti prema starom običaju pokloni igla sa koncem i poprati rečima: »Uzmi to i budi štedišan!«

k.

Uljudnost.

Kada je Eugene Brieux pred nekoliko godina posetio Japan, iznenadila ga je neobična uljudnost, koja je u toj državi uobičajena gotovo i kod najnižih slojeva.

Dva koturaša, koja su skupa jurili i pali, digli su se, isprašili svoje odelo i pri tom su se smijući ispričavali jedan drugome. U Americi bi takovo jurenje bilo završilo s boksanjem i mlaćenjem; Europejci pak bi se surovo izgrdili i opsovali.

Mladi juriška-kuli,¹ koji vuku svoja kola po cesti, nikad ne prevale starije juriška-kulije, kako ih nebi povredili u njihovoj časti.

Ako u Kitaju uredništvo povratu autoru rukopis, ne čini to sa dopisom hladne i krute forme, nego mu napiše dražesno pisanje, koje otprilike glasi:

»Bili smo očarani, kad smo pročitali Vaš poštovani rukopis. Zaklinjemo se grobom svojih pređa, da tako uzvišenog dela još nigde i nikada nismo videli. Beletristični biseri te vrsti rađaju se u tisuću godina samo jedamput. Ako bi Vaše majstorsko delo objavili u svojem priprostom listu, nebi se usudili da pored toga otštampamo i još nešto drugoga. Jer sve ostalo ni izdaleka nebi moglo doseći tu visinu. Radi toga uslobodujemo se da Vam povratimo Vaš odlični umotvor.«

Da, da, tako je u Kitaju. Kod nas pak postupaju sa čovekom, koji ume da piše, kao sa kakovim ubogim crvom, koga sme da satire peta bilo kojeg urednika.

Bez sumnje, da što se tiče uljudnosti, Zapad upravo može mnogo da nauči od Istoka, iako treba istaknuti, da orijentalci, unatoč sve svoje uljudnosti, ne dopuštaju da im se krati zabava, koju im pruža sećenje vratova, ubijanje i mlaćenje; ipak ni to takoder ne prave tako surovo kao n. pr. Američani.

Uljudnost pretstavlja društvenu vrednost i prednost. Ona nas razvedruje. Skineš li pred damom šešir ili iskreno rečeš: »Srdačna Vam hvala« ili »Blagoizvolite mi oprostiti«, odmah sunce jasnije sja. Uljudnost umnožava vlastitu sreću i sreću bližnjega.

Jetra bolje rade. Organi uopšte deluju izvrsno. Svi elektroni duše i tela su kao namazani i ako si uljudan rade mnogo živahnije. Uljudnost je bolja okrepa od kapljice rakije. I ne stoji ni pare! Samo pokušaj!

¹ Juriška je lagana dvokolica, najobičnije prometno sredstvo u Japanu; mesto živine upregnut je čovek — kuli — koji velikom brzinom trči po ulicama japanskih gradova.

Smuške tekme Sokolske župe Kranj.

Smučarstvo je zavzelo zadnja leta, posebno pa še v letošnji zimi velikanski razmah. V dnevnikih in sportnih listih vseh držav, v katerih so dani pogoji za to izredno zdravo in koristno telovadno panogo, čitamo vsak dan poročila o smučarstvu, gledamo divne slike, tako da se vsakdo, ki ima le količkaj smisla za zdravje in okrepitev svojega telesa v krasni zimski naravi, navduši, da postane tudi sam smučar.

Tudi naše Sokolstvo, ki mu je dano da prednjači med narodom v sistematični in vsestranski telesni vzgoji, je največji učitelj in zagovornik smučarstva. V tem pravcu se dosega že jako razveseljivi uspehi.

Kako popularno je že postalo smučarstvo med našimi Sokoli, zgovorno pričajo smuške tekme, ki jih je priredila Sokolska župa Kranj 15. februarja t. l. v Stražišču pri Kranju pod pokroviteljstvom prvega podstaroste SKJ brata E. Gangla. To je bila že kar impozantna revija smučarske sokolske armade v eni sami župi. Startalo je nič manj kot 33 članskih patrolj vsaka po tri člane na progi 14 km čisto gorskega značaja, 59 naraščajnikov, 4 nara-

Start naraščaja

ščajnice in 14 članic. Skupno s skakači je tekmovalo okrog 200 članstva! Tekmovalce in tekmovalke je poslalo 14 društev župe Kranj. Tekmovali sta tudi dve patrolji graničarjev.

Članice, naraščajniki in naraščajnice so vozili skupno progo, dolgo 3 km. Posebno je pozdraviti na teh tekmah lepo število naraščaja. Ej, da ste videli naraščajnike, kako so brzeli na smučkah po beli snežni površini! Vsak je želel biti prvi. To bodo nekoč naši najboljši smuški tekmovalci, ko si še bolj ojeklene svoje mišice v sokolski telovadnici in če bodo vztrajni v vežbanju smučanja.

Tekmam so prisostvovali razen brata E. Gangla, načelnik Saveza SKJ brat Bajželj I., starosta župe Kranj Sajovic Janko, zastopnik bana Dravske banovine sreski poglavar Znidaršič I. ter številno Sokolstvo. Tehnično vodstvo in organizacijo tekem, ki je bilo vse jako dobro, je vodil načelnik župnega smuškega odseka kranjske župe brat Ravhekar G., ki mu je pomagalo več drugih bratov.

Popoldne so se vršili na smuški skakalnici, nedaleč od Kranja, tekme v skokih, katerim je prisostvovalo do 2000 ljudi. Vsi so se divili drznosti skakačev in eleganci izvedenih skokov. Posebno je še imponiral Norvežan Gutormsen, ki je izvedel v propagandne svrhe nekoliko krasnih, brezhibnih skokov.

Po končanih tekmah so se zbrali v Sokolskem domu v Stražišču vsi tekmovalci in tekmovalke, sokolski funkcionarji, zastopniki JZS Gorec, Cvetko in Predalič ter veliko domačinov. Načelnik župnega smuškega odseka je razglasil rezultate tekem:

Patrulje članov: Prva je dospela na cilj patrolja Sokola Gorje v času 1:18:18; druga patrolja Jesenice v času 1:21:40; tretja patrolja Dobra v času 1:23:20.

Članice: I. Klančnik Slavka (Sokol Mojstrana) 20:45; II. Tomažič Angela (Sokol Bohinj) 22:23; III. Klančnik Elica (Sokol Mojstrana) 22:26.

Naraščajniki: I. Tratnik Franc (Jesenice) 15:0; II. Novšak Albin (Bohinj) 15:04; III. Bručan Vlad. (Kranj) 15:06; IV. Primožič Adolf (Tržič) 15:07; V. Klančnik Karl (Mojstrana) 15:20; VI. Prešern Franc (Radovljica) 15:24. — Naraščajniki so dosegli prav dober uspeh.

Naraščajnice: I. Ažman Z d. (Tržič) 20:30; II. Pavlič Silva (Kranj) 23:00; III. Kump Hilda (Kranj) 24:30.

Pri smuških skokih je dosegel najdaljši skok Razinger Stane (Jesenice) 25 m; II. Ing. Janša Janko (Bled) 23 m; III. Oman Slavko (Javornik) 19 m.

Zmagovalna patrolja je prejela prehodno darilo bronastega smučarja, zmagovalec v skokih pa bronasti kip zmagovalca.

Svesokolski sletovi u Pragu.

Naredne godine održaće se u Pragu IX. svesokolski slet, koji je ujedno povezan proslavom stogodišnjice rođenja osnivača Sokolstva dra. Miroslava Tyrša. Čehoslovačko Sokolstvo pripravlja se sa najvećom intenzivnošću za taj slet, koji će biti jedna od najvećih do sada održanih revija slovenske sokolske snage i veličine. »Sokolici« će u narednim brojevima redovito izveštavati svoj naraštaj o tekućim pripravama ove veličanstvene sokolske priredbe, a za danas podajemo pregled dosadanih svesokolskih sletova, koji su se održali u Pragu.

I. svesokolski slet održan je godine 1882. na Strebskem Ostrvu. Pod vodstvom samog osnivača Sokolstva dra. Miroslava Tyrša vežbalo je tada 720 članova i 76 društava. — II. održan je godine 1891., kada je vežbalo 2300 vežbača, a u povorci ih je bilo 5832. — III. održan je godine 1895. na letenskoj ravnici uz učešće francuskih gimnasta. Nastupilo je 4287 članova i 1400 naraštajaca, koji su po prvi put nastupili pred javnost. Na tom sletu bilo je 7500 osoba. — Na IV. sletu godine 1901. vežbalo je 876 Sokolica, 6700 Sokola i 1700 naraštajaca; u povorci bilo je 12.000 osoba. Na V. sletu, koji je ujedno bio I. svesokolski sokolski slet 1907., vežbalo je 6700 članova, 2304 članice, 500 naraštajaca, 1716 muške dece i 500 ženske dece. U povorci je bilo 22.555 lica. Na VI. svesokolskom sletu godine 1912. vežbalo je 12.000 članova, 6700 članica, 1065 naraštajaca, 2574 muške dece i 2217 ženske dece. VII. slet bio je godine 1920. Tada je vežbalo 26.902 člana, 23.248 članica i 16.181 naraštajac. U povorci je bilo 25.000 osoba. VIII. svesokolski slet godine 1926. nadmašio je sve prijašnje. Nastupilo je 33.213 članova, isto toliko članica, 14.400 naraštajaca, 14.000 naraštajka, 5760 muške dece i 6800 ženske dece. U povorci je bilo preko 50.000 osoba.

Diploma naše pobjedničke vrste na IX. međunarodnom takmičenju u Luksemburgu.

**IXE TOURNOI DE LA FIG. • XXVIIIE FÊTE FÉDÉRALE
GRAND CONCOURS INTERNATIONAL DE GYMNASTIQUE
DU 12 AU 15 JUILLET 1930.**

DIPLÔME

*décerné à l'Équipe Nationale de la Yougoslavie
Classée 3me Prix d'Excellence.*

Pour le Comité d'Organisation:

ROBERT BRASSEUR, Président du Comité d'Organisation.
JOSIAS CLEMENT, Président de l'U. S. L. G.
JOSIAS HENRIQUES, Président du Jury.
CLOTTES JACQUENARY, Président du Cercle Ducal d'Écrime
J.-F. THOMAS, Directeur des Services. *Id. de Gymnastiques.*

Pour la F. I. G.:

CHARLES CAZALEE, Président de la F. I. G.
JOSIAS HENRIQUES, Président du Jury.
EMILE HENRIQUES, Directeur des Concours.

Naši pesnici

Мићун М. Павићевић, Загреб:

Београду.

Мој лабуде, ето зоре руде
са Авале кроз твоје махале.
Кроз капије промичу делије
да покају ране и мегдане! . . .

Три године, из три царевине,
твоје груди кршише нељуди;
ал је сила привремена била,
што те лони, па те не салони! . . .

Данас, граде, твоје барикаде
небу гледе и сунцу победе,
Шумадија сва у злату сија. . .

Горди царе, наше адићаре
неће отет рука туђег пука,
докле траје крви у хајдука. . .

Модрушан Ante:

Нараштајас . . .

Ја дижем гордо главу,
ко узданика рода свог
не тражим никад славу,
већ рада свуда sokolskog!

Stupam ponosno, смело
srca odvažna svud.
Nek jakost resi mi telo
a ljubav žarka — grud!

Ljubav do otadžbine svoje,
do viteškog kralja svog,
tu tajna je sreće moje,
u tom me čuva sam gospod Bog!

Izidor I. Lulić, Igrane, Primorska banovina:

Tri bora.

Tri su bora uporedo rasla,
složila se, i sloga ih spasla;
da ih sila ne ruši sa strane
sastaviše svoje vite grane,
a da snagu uzdrže potpunu
sastaše se svi u jednu krunu.
Vetar duva, gromi udaraju,
al borovi mnogo i ne haju,
sjajna kruna blista sa visine
i razgoni crne oblačine:
složni bori svoje vite grane
gordo šire na sve četiri strane!
To ne bila tri bora zelena,
već to bila tri brata rođena,
tri Sokola jedan pletu venac:
Srbin, Hrvat i mladan Slovenac,
sjajna kruna braću obasjala,
bratskom slogom čvrsto povezala;
sad nek dođe i oluja jaka,
ne plaše se tri brata junaka!

Hajrudin Ćurić, Beograd:

Večito pitanje.

Zašto, o Bože, život mi dade:
da li da plačem ili da pevam,
da li da patim i snosim jade
ili o sreći večno da snevam?

Preda mnom stoji praznina nema
ko Sfinga. A život juri, teče . .
U lutanju ne znam šta se sprema:
šta mi nosi jutro, a šta veče.

I dok sudba tajanstvene boje
otkriva svakom varljive nade,
sa strahom pišem pitanje svoje:
»Zašto, o Bože, život mi dade?« . . .

Ivo Majcan, Senj:

Zaštitnicima jedinstva.

Sokolstvo se naše jača i krepí —
I vidna je danas njegova moć;
Neprijatelj naš večni pred njim strepi,
Jer brat će robu u pohode doć.

Odvažno, smelo ko sunčeva zraka
Letet u borbu sivi će Soko,
Da tlačenu braću izbavi mraka, —
Suzu da više ne prolije oko.

Misli je sokolske ovo bit druga. —
Prva je nama očvrstiti dom;
Tamo gde danas je najveća tuga, —
Silnik osetit svoj novi će slom.

Алек. Д. Аксић, Скопље:

Крoв.

Увек ми срце силно задрхти у грудима
и чежње младалачке прострује у души,
кадгод се сретнем с познатим људима
и угледам кућни кров и димњак што се пуши.

И како ме силно вуче родни крај и град,
у коме проведох детинство и срећне дане!
Нисам ли, долине моје и поља, јоште млад,
те тако болно ме дирају све ваше питоме
стране?

Зар над вама више не титра румен јутарњег
зрака,
и над кровом зар се више не ори сунца смех?
Знам, пријатан беше и мио и осмех вечерњег
мрака,
а над овим сада кружи све болно као грех.

О родни доме мој! И луде жеље моје!
Ја би хтео увек, доме, да те очима гледам,
и да ми сумором жеље никада не отпоје,
и никада да се болу и очајању предам!

Ivo Majcan, Senj:

Život u nadi.

Kada svemir crno pokri velo
i tišina prirodom zavlada,
Sokolić jedan obori čelo
misleći tužan dok će da strada.

Kada njime san ovlada blagi
i za svoj život više ne strepi,
u snu mu dode Sokolić dragi,
koji ga bodri i nadama krepí.

Kada se digne u ranu zoru
i varavost vidi noćnoga sna,
zagleda se k istoku na goru,
jer otud doće braća — on to zna.

Ali kušnje dolaze sve gore,
a s njima muke i novi jadi,
pa ne zna hoće li dočekat zore
kad biće slobodan Soko mladi.

Tako živi u nadi i čeka,
dok sve mu razara dušmanin klet
al neka prođe i pola veka —
i tada ko svestan Soko će mret. —

Glasnik

Brat August Očenašek, član načelnništva i vođa naraštaja Čehoslovačke Obce Sokolske — šesdesetgodišnjak. Dne 15. januara o. g. slavio je 60godišnjicu svoga rođenja brat A. Očenašek, odlični sokolski radnik bratske Čehoslovačke Republike. Brat Očenašek spada među one ljude, koji su uvek mladi i okretni, koji svom dušom usplamte za sve, što je lepo, koji koračaju uvek sa duhom vremena i često ga sigurno predusreću; sa radosnim očima gledaju na život i sa sobom šire i donose veselje prema radu. Brat Očenašek u mladim godinama bio je rudar i tek kasnije, završivši gimnaziju, bio je činovnik u raznim službama, a iza prevrata jedan je od vodećih činovnika u ministarstvu za narodno zdravlje i telesni uzgoj u Pragu. Od mladih nogu brat Očenašek bio je jedan od najradinijih Sokola te je već od god. 1892. član žiškovskog društva. Domalo postao je prednjak, vođa daštva i član odbora. Više puta bio je sudija na međunarodnim telovežbačkim takmičenjima u Luksemburgu, Turinu i Parizu. Uvek je marljivo učestvovao na svesokolskim sletovima; bio je dobar vežbač na spravama, odličan trkač i skakač; naročito mu je drago hrvanje. Danas je vođa naraštaja čehoslovačkog Sokolstva, a pored toga vodi državne tečajeve za igre, plivanje, veslanje, telovežbu i ritmiku. Napisao je knjige: »O hrvanju«, »Kratak pregled istorije telovežbe«, »Dečja telovežba u obitelji«, a preveo je iz stranih jezika mnogo dela, koja se odnose na telesni uzgoj. Izdao je nebrojeno skupnih vežaba za žene, naraštaj, daštvo i t. d. Za služnom sokolskom radniku i odličnom Slovenu želimo također i mi pri-

godom njegove šesdesetgodišnjice dug i zdrav život i mnogo sreće u budućnosti. Na zdar!

Masaryk u stranim jezicima. Dr. Jaromir Doležal sastavio je bibliografski imenik Masarykovih dela, koja su izišla u stranim jezicima. Kazalo prinaša 232 brojke u 19 jezika i to: 61 u nemačkom, 32 u engleskom, 26 srpsko-hrvatskom i 2 u slovenačkom, 26 u francuskom, 20 u ukrajinskom i 14 u ruskom, 12 u madarskom, 10 u poljskom, 5 u bugarskom i isto toliko u danskom, 4 u rumunskom, po 3 u esperantu, japanskom, nizozemskom i španjolskom, po 2 u italijanskom i lužičko-srpskom i 1 u katalonskom. Dosada to je najpopularniji imenik dela velikog filozofa i državnika.

Fjodor Mihajlovič Dostojevski. Sav kulturni svet setio se je 9. februara o. g. kada se je navršila 50godišnjica smrti velikog ruskog mislioca i pisca F. M. Dostojevskoga. Taj veliki Sloven izvanredno je obogatio rusku literaturu delima neprolazne vrednosti, u kojima se zrcali veličina slovenskog genija i time podigao ugled ruskoj knjizi u svem kulturnom svetu. — Naraštaju obogaćuj svoju dušu neizmernim blagom Dostojevskijevih dela!

Maršal Joffre (Žofr) pobednik na Marni je umro. Vi omladinci, koji još danas rastete, zar se ne spominjete, kako nam je bilo pri srcu godine 1914., kada je nemačka vojska samosvesno i kao vatra divljala prema zapadu te u krvi potapljala plemeniti francuski narod. Nemci su čisto potanko bili zasnovali, kako će sa Francuzima biti gotovi u šest tedana, našto su skupa sa Austrijom imali da navale na Rusi-

ju i da ju smlate, a osamljena Engleska morala bi se sama predati. Svi, koji smo slovenski mislili i osećali, strepili smo i sa strahom očekivali, što će biti pobeđi li Nemačka; u duhu što gledali već ponemčene škole i urede, zastvorene sokolske vežbaonice, raspuštena narodna društva, ukratko pred našim duševnim očima pojavljivala se je beznadna slika potpunog narodnog sužanjstva, koje bi nas bilo zadesilo, da se nije zaustavio pobeđnički marš nemačkih armada. I zaista, protiv očekivanja celoga sveta, najedamput, kad je već Francuska počela da gubi nadu, jedan muž zaustavio je tu ogromnu silu i tako ju odlučno pobeđio, da je tim velikim činom takoreći odlučio ispad svetskoga rata. Taj odlučni muž bio je Josip Joffre, francuski maršal. On je u času, kad su Nemci nezadrživo prodirali prema Parizu uočio slabost nemačke vojne linije, koja je bila na desnom krilu predaleko uznapredovala te ju je opkolio i naterao na uzmak. Time je izvojevao veliku pobeđu na Marni, koja je Nemce stajala ne samo na tisuće zarobljenika i topova, već je time bila slomljena vera u nepobedivost nemačke armade i nastao početak konačnog i potpunog poraza Nemaca. Za tu pobeđu dobio je Joffre još za vreme rata naslov maršala, nakon 46 godina bio je prvi francuski general, kojega je zahvalna republika počastila s tim naslovom. U pravom smislu reči bio je spasitelj domovine i zato je u punoj meri i zaslužio najvišu čast i priznanje. Maršal Joffre sa svojom pobeđom na Marni izvršio je makar posredno također jedno odlučno delo za nas Jugoslovane. Naše oslobođenje također je plod i njegove pobeđe. Jer bez pobeđničke Francuske nebi ni bilo naše ujedinjene države Jugoslavije. Stoga zaslužio je da ga jednako častimo, kako ga časti i poštuje njegova domovina. Sa francuskim narodom ne vežu nas samo političke, već i uske kulturne veze i živa simpatija. Zato zajednički sa velikim narodom oplakujemo smrt odličnog vojnika i rodoljuba, maršala Josipa Joffra.

Koliko ima Sokola u Čehoslovačkoj Republici? Na sednici predsedništva ČOS bila je izneta statistika čehoslovačkog Sokolstva u godini 1929. Prema ovoj sa da-

nom 31. decembra 1929. bilo je 252.659 članova i 100.193 članice, nadalje 38.863 muškog i 37.442 ženskog naraštaja, ukupno 76.205. Djaka je bilo 94.788, dijakinja 105.155, ukupno 199.973. Svega Sokolstva godine 1929. bilo je 629.100 osoba. Brojke uopšte rastu, samo su kod naraštaja nešto opale (jer je u ratno vreme bio manji porast pučanstva).

Da li životinje misle? Učenjaci su dugo verovali, da se životinje u svojim činima ravnaju samo po svojem nagonu i prirodnim naklonostima, koje potiču od običaja, a koje su već dugo ukorenjene u vrsti. Pčela gradi svoju košnicu bez svake izobrazbe i kukavica nese jaja čisto sama od sebe u gnezdim drugih ptica. Tek nedavno prirodoslovci došli su do spoznaje, da se nekakovo mišljenje razvija ne samo u mozgu viših životinja, već također i kod nižih bića, kao kod zmija pa i riba. Čini se da su sve ove sposobne misliti. Darwin spominje zmiju, koja je, utaknuvši glavu kroz otvor na ogradi, pojela živu žabu na donjem kraju. Kako joj je od plena nabreknuo vrat, nije mogla da iz otvora povuče glavu, morala je da izbací svoju žrtvu, ali ju je opet progutala te se ponova našla u istoj nevolji. Treći put pak se je predomisllila: zgrabila je žabu za šapicu povukla je kroz otvor i zatim se mirno pogostila. Ako to nije misaoni zaključak, teško bi pak inače bilo razložiti taj čin.

Temperatura bilja. Bilje nema tople krvi, uopšte nikakove krvi. Pa također nikakove određene topline u svojem telu. U tom pogledu dalo bi se prisposobiti sa nižim životinjama: ako je toplo — tople su, na studeni — ledene su. Ipak životno delovanje može da i u njima povisi toplinu. To se naročito lepo da ustanoviti kod cveća, u kojem se naročito snažno vrši proces asimilacije, što prouzrokuje znatnu toplinu. Na isti način mogu se cvećtovi poznate vodene biljke *Victoria regia* da ugriju za 15° C, što nije malenkost. Ko ima termos staklenku, može to povišavanje temperature da dokaže sa običnim termometrom: u hladnu termos staklenku stavi se pregršt kojemu dragog cveća i u nju utakne termometar. Iza nekoliko sati toplina u staklenci često puta jako se povisi.

Naporen start v ledu in vetru. Medtem ko Sir George H. Wilkins pripravlja svoj zalet na severni tečaj v podmornici, je Brockhaus izdal raziskovalčevo knjigo o njegovih polarnih poletih z naslovom »Eismeerflug«, iz katere podajemo naslednji odlomek.

Dne 3. aprila je bilo vse nared za polet. Manjkal je samo ukradeni zloženi škripec. Nadomestil sem ga z lahko lest-

vijo iz vrvi, ki se je dala pritrditi pri voditeljevem stojišču, če bi se izkazala potreba, da bi moral letalo pri vzletu vleči. Smer, ki sem jo letos sklenil ubrati, je držala k 84. stopnji severne širine, 75. stopnji zapadne dolžine ter odtod proti severozapadnemu oglu Spitzbergov ali Svalbarda, kakor se zdaj uradno nazivlje. Držala je torej preko pokrajn, koder so Peary, Stefansson in Mac Millan opažali znake, po katerih se je dalo sklepati na kopno v severnem tečajnem morju. Našo smer sem po raznih zemljevidih skrbno predelal v vse podrobnosti. Nadalje sem po našem prihodu v Barrow natanko opazoval vreme, po čemer sem pričakoval trodnevne nevihte. Zares je napačila 3. aprila in trajala še 4. in 5. Dne 6. in 7. se je potem razvedrilo ob jugovini. Ker si nisem bil dodobra v svesti svoje stvari, nismo prejšnje dni delali nikakih poskusov za vzlet. A popoldne 5. aprila smo najeli 30 Eskimov, da so sneg kidali z leda. S pomočjo Eskimov in psov smo spravili letalo na mesto lagune, s katere smo kavnili vzleteti. Eielson in jaz sva pričela polniti shrambo za gorivo. Zarana 7. maledga travna naj bi se dvignili v zrak, ali drkališče je bilo premajhno za težko otovorjeni stroj, pristali smo vstran v debelom snegu na enem sanišču, ki se je radi pretežbe odlomilo. Da so kovinske sanice prešibke, sem vedel že od prejšnjega leta, toda tvorničarja se nam ni bilo posrečilo prepričati o tem. Ker smo imeli s seboj za nadomestek dvojico lesenih smuk, smo jih urno zamenjali, letalo smo porinili nazaj na drkalnico in bili v dveh urah pripravljene na start. Medtem pa se je veter ojačil in vreme ni bilo več ugodno za odlet.

Da čimbolj izrabim nezaželjeno zaskasnitev, sem dal podaljšati drkališče, to pa ni lahka reč, še za šest dolarjev dne in brezplačno hrano pripraviti Eskime k delu. Zjutraj se jim kar noče pričeti, vendar zvečer vztrajajo.

V ponedeljek in torek so visele megle in oblaki na nebu. V sredo zjutraj ob treh je pihal veterc od severa, to je pomenilo nasprotni veter, a za večji del pota vedrino. Sklenil sem napraviti poskus za vzlet, ali spričo lahnega krivca zopet nismo mogli s tal. Neko čuvstvo pa mi je za-trajalo, da bi bili ob nepremočnem protipihu odfrčali, in lesene smuke so dobro prenesle napor, tako da nisem bil kdo ve, koliko poparjen. Vsekakor pa bi sedaj kazalo poleteti, kajti vreme se je utegnilo skoraj preokreniti in prinesiti gosto tonjo (talno meglo).

Iz previdnosti sem sklenil napraviti novo drkališče na prikladnejši morski plitvini, ne glede na nove stroške in novo potrato časa. Trda rabota je bila z Eskimi, ki se tako brž upehajo. Prignal sem sled-

njega moža in slednjega mladeniča, ki sem se ga mogel polastiti. Štiri dni smo se trudili ko črna živina, naposled smo v soboto večer imeli skoro dva kilometra dolgo drkališče. Bil sem preveč izdelan, da bi bil mogel dolžino točno premeriti.

Svežilen veter je najprej sapljal od severa, zatem krepkeje od severovzhoda. To in pa potemnitev daljnega obzorja na jugu, ko smo se zvečer po 9. uri vozili nazaj v selo, mi je dalo gotovost — ako sem imel sploh kaj pojma o vremenu tam gori — da bo zjutraj vlekel rahel iztočnik, ki se bo zvečer okrenil proti jugu ter v Barrow prinesel slabo vreme in sneg. Ali obsorej sem upal biti že tisoč milj od Barrowa. Izčrpan od trde tlake sem spal štiri ure kakor klada in ko sem vstal v nedeljo, 15. aprila, ob treh rano, sem do-gnal po svetlosti v sobi, da je vreme še lepo. Toda burjica se je že obračala proti jugu, bil je skrajni čas odriniti. Na žalost smo izgubili več ur s tem, da se niso za časa, pojavili Eskimi, ki so obljubili priti na mesto, da bi odpravili poslednji ledeni prečnik z drkališča. Nadejal sem se, da poletim ob osmih, sedaj pa je šlo že na deset. Motor je bil medtem že čisto gorak, vremenske prilike ugodne, in ko bi zdaj še šinili v zrak, bi bilo lahko vse v redu. Eielson je prinesel olje, da bi ostalo toplo, v dvojni spalni vreči. Vlili smo ga v shranilo ter nato sneli vnanji ovoj z motorja. Tedaj smo očistili okna, kolikor se je dalo, odmaknili stalo, pripravljeno za segrevanje motorja, in bili zopet nared za vzlet. »Vse v redu?« je vprašal Eielson. »V redu!« je zadonel odgovor. Tri ali štirikrat sem propeler močno zasukal. »Vse jasno?« — »Vse jasno!« je odvrnil Eielson, motor je poskočil, srce mi je bilo polno hvaležnosti.

Splezal sem v kabino in kliknil: »Nazprej!« Narahlo smo polzeli po ledišču ter urno dobili brzino. Eielsonu ni bilo lahko, držati letalo na ozki ploskvi 45 m, vendar se je čvrsto ovladal in plašno sem pogledoval, ali nam pojde tokrat od rok. Sedaj smo imeli 110 km brzine ter smo plavali po vzduhu. Iskrena pojdočnica — kratka in srčna molitevca — se mi je izvila iz hvaležnega srca, največja opasnost je bila pri kraju. (K.)

IZ UREDNISTVA.

Ispravi u »Sokoliću broj 1. o. g., str. 12. u pesmi »Opomena« u drugoj strofi prvom stihu treba da bude: ... Nek te osvesti današnji dan i ne ... osveti današnji dan. — U članku »Trije«, str. 8, mora biti u 34. vrsti: ... je bilo odprto in razsvetljeno.

Vse sotrudnike Sokolića vnovič prosimo, da pošiljajo svoje prispevke najkasneje do 5. v svakem mesecu.